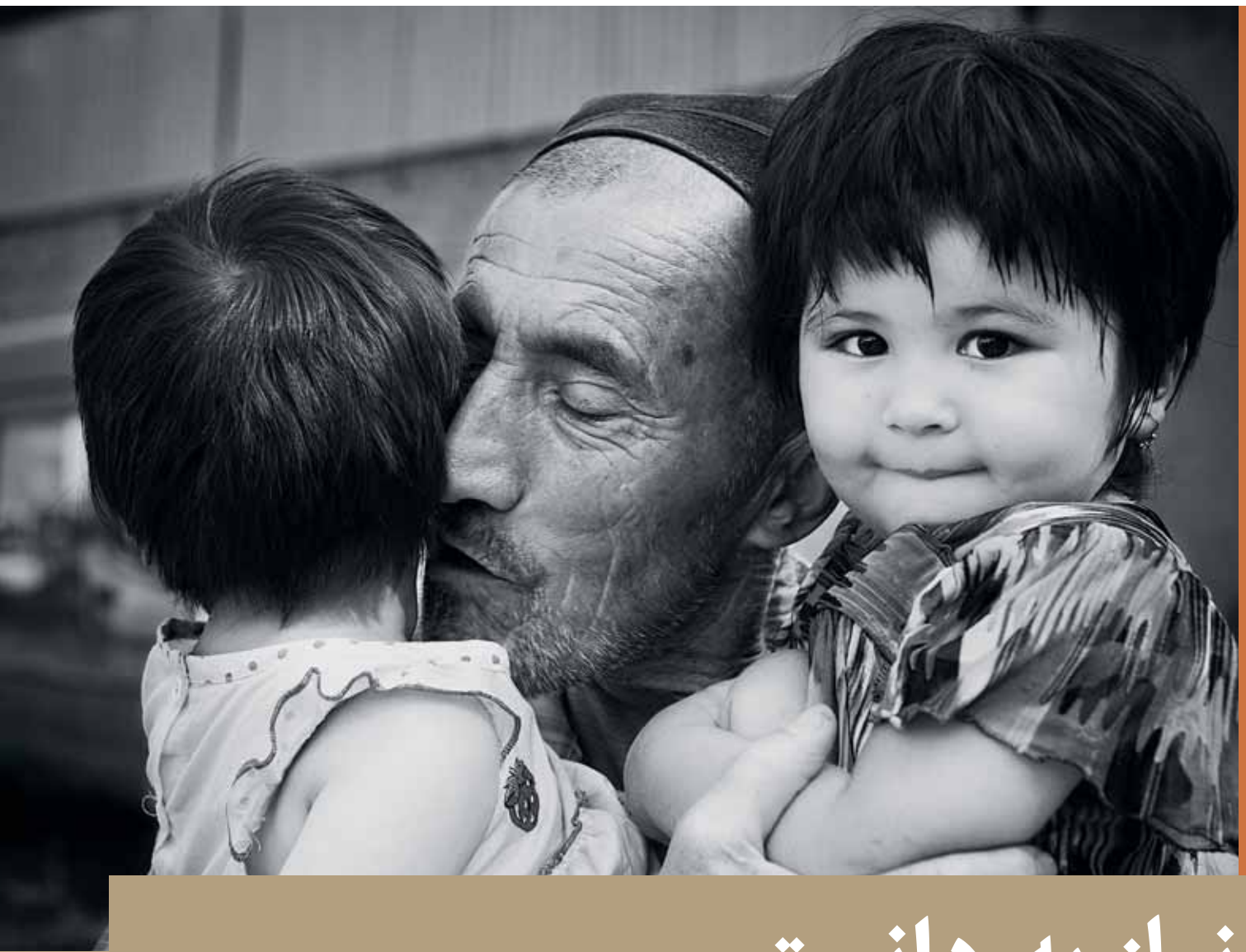

نیاز به دانستن

بازیوند اعضای خانواده

ICRC

کمیته بین المللی صلیب سرخ

International Committee of the Red Cross

تهران، الهیه، خیابان شهید شریفی منش، بن بست آذر،

جنب بیمارستان اختر، پلاک ۴

تلفن: ۲۲۶۴۵۸۲۱-۴ / فکس: ۲۲۶۰۰۵۳۴

وب سایت: www.icrc.org

ایمیل: teh_tehran@icrc.org

© کمیته بین المللی صلیب سرخ

عکس روی جلد: Kokic Marko/ICRC

ICRC

نیاز به دانستن

بازیوند اعضای خانواده

«شما می‌توانید به پناهگاه بروید تا از بمباران در امان باشید، اما چطور می‌توان ناراحت نبود وقتی نمی‌دانید چه اتفاقی برای پسران افتاده؟»

میروات، ۶۵ ساله، لبنان

مشابه از عزیزان خود جدا شده‌اند کمک نمایند. کارکنان و داوطلبان این نهادها سعی دارند مطمئن شوند که با این دسته از مردم با احترام، مهربانی و کرامت رفتار شود. کار این افراد ممکن است تا سال‌ها پس از جنگ یا شرایط اضطراری ادامه یابد.

بازپیوند خانواده شامل طیفی از فعالیت‌هاست. این فعالیت‌ها شامل برقراری تماس بین مردم از طریق تلفن، اینترنت و پیام‌های دست‌نویس است. در بسیاری از مواقع کار مسئولان بازپیوند شامل جستجوی افرادی است که از سرنوشت‌شان خبری در دست نیست، و یا ثبت نام افراد آسیب‌پذیر، مانند کودکانی که از خانواده جدا شده‌اند و یا کسانی که در زندان به سر می‌برند. در خیلی از موارد فعالیت‌های بازپیوند شامل جمع‌آوری اطلاعات در مورد مفقودان و کسانی می‌شود که احتمالاً مرده‌اند. وقتی تمام کارها درست انجام شوند، در نهایت عزیزان به آغوش خانواده‌ها بازمی‌گردند.

برقراری و حفظ تماس بین کسانی که در زمان مخاصمه مسلحانه، بلایای طبیعی و یا مهاجرت از بستگان خود جدا شده‌اند جزو خدمات پایه‌ای است که نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر ارائه می‌کند. در این بروشور چگونگی ارائه این خدمات توسط نهضت و دلیل اهمیت این کار برای بسیاری از مردم شرح داده می‌شود.

هرساله مخاصمات مسلحانه، بلایای طبیعی و مهاجرت موجب جدایی اعضای خانواده‌های بیشماری می‌شوند. مردم از نداشتن تماس با عزیزان خود و خبر نداشتن از آنها رنج بسیاری را متحمل می‌شوند. طبیعی است که سلامتی و توان مردم برای مقابله با هر بحرانی بستگی تام به توان آنان برای برقراری و حفظ تماس با اعضای خانواده‌شان دارد. دلایل جدایی فراوانند. در زمان گریز از یک درگیری و یا بلای طبیعی، کودکان ممکن است در میانه بلوا راه خود را گم کنند. بیماران سالمند ممکن است اراده و یا توان لازم برای ترک محل را نداشته باشند. مجروحان بدون اینکه بتوانند به عزیزان خود خبر دهند که چه بر سرشان آمده به بیمارستان منتقل می‌شوند. یا اینکه ممکن است کسانی بدون آنکه فرصت داشته باشند به بستگان خود خبر دهند زندانی شوند. مردم باید بتوانند تماس خود را با اعضای مفقود خانواده‌شان برقرار کرده و از آنها کسب اطلاع کنند. بر اساس حقوق بین‌المللی بشردوستانه و قانون حقوق بشر بین‌المللی، مردم حق دارند تا از سرنوشت بستگان مفقود خود اطلاع حاصل کنند.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت‌های ملی صلیب سرخ و هلال احمر در سراسر جهان با یکدیگر همکاری می‌کنند تا به کسانی که در شرایط اضطراری و یا دیگر شرایط

«همه افراد.... باید بتوانند اخباری با ماهیت کاملاً شخصی را به اعضای خانواده خود بدهند، هرکجا که باشند، و نیز باید بتوانند از آنان خبر دریافت کنند.»

کنوانسیون چهارم ژنو مصوب ۱۹۴۹، ماده ۲۵

بازپیوند خانواده شامل موارد زیر است:

- سازماندهی تبادل اخبار خانوادگی؛
- جستجوی افراد؛
- ثبت نام و پیگیری وضعیت افراد برای جلوگیری از ناپدید شدن آنها و نیز اطلاع‌رسانی به خانواده‌ها در مورد مکان آنها؛
- بازپیوند خانواده‌ها و گاهی هم بازگرداندن خانواده‌ها به وطن؛
- کمک به مقامات برای روشن کردن سرنوشت مفقودان؛
- جمع‌آوری، مدیریت و ارائه اطلاعات مربوط به فوت شده‌گان.

شبکه جهانی روابط خانوادگی

هر زمان مردم به دلیل مخاصمه مسلحانه، بلایای طبیعی و یا دیگر شرایط خشونت‌آمیز از عزیزان خود جدا شده و یا نتوانند با آنها تماس بگیرند، نهضت صلیب سرخ و هلال احمر برای برقراری مجدد ارتباط بین آنها به صورت سریع و مؤثر وارد عمل می‌شود.

مسئولیت اصلی تضمین رعایت حقوق اعضای خانواده‌های جدا از هم به عهده دولت‌هاست. در صورت بروز مخاصمه مسلحانه، تمامی گروه‌های مسلح سازمان‌یافته نیز تعهد دارند تا این حقوق را رعایت کنند.

وقتی مقامات (یا گروه‌های مسلح سازمان‌یافته) در موقعیتی نیستند که به مسئولیت خود عمل کنند، ممکن است کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت‌های ملی، بسته به نقش و مسئولیتی که به عهده دارند خدمات خود را ارائه دهند. این خدمات شامل طیفی از فعالیت‌هاست، از حمایت از مقامات برای اجرای وظایف خود گرفته تا به عهده گرفتن مستقیم آن مسئولیت به جای آنان.

نهضت جهانی صلیب سرخ و هلال احمر تجربه و دانش بالایی در امر بازپیوند خانواده‌داشته، و دارای یک شبکه جهانی روابط خانوادگی شامل آژانس مرکزی جستجو در کمیته بین‌المللی صلیب سرخ، دفاتر جستجو در نمایندگی‌های کمیته و بخش خدمات جستجو در جمعیت‌های ملی است.

از طریق شبکه روابط خانوادگی، نهضت می‌تواند فراسوی مرزهای کشورها با شفافیت و با توافق مقامات مربوطه به فعالیت خود ادامه دهد. به دلیل همکاری طولانی میان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت‌های ملی، شبکه روابط خانوادگی موقعیت منحصر بفردی دارد، یعنی شبکه‌ای جهانی در اختیار دارد و می‌تواند به کسانی که از عزیزان خود جدا شده‌اند در هر جایی که باشند کمک نماید.

فعالیت‌های نهضت برای بازپیوند خانواده‌ها

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ فعالیت‌های بازپیوند را در زمان مخاصمات مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز هماهنگ و اجرا می‌نماید. این سازمان، تعهدات ناشی از حقوق بین‌الملل نسبت به خانواده‌های از هم پاشیده یا بی‌خبر از عزیزانشان را به مقامات مربوطه یادآوری می‌نماید. این سازمان همچنین در رابطه با بهترین راه‌های جلوگیری از جدایی اعضای خانواده‌ها مشاوره ارائه می‌دهد.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ بر مبنای کنوانسیون‌های ژنو، آژانس مرکزی جستجو را نیز اداره می‌نماید. در زمان درگیری و یا دیگر شرایط خشونت‌آمیزی که مستلزم واکنشی بین‌المللی

هستند، کارکنان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ مستقیماً به اعضای خانواده‌های از هم جدا افتاده و یا خانواده‌هایی که عضوی گم‌شده دارند کمک‌رسانی می‌نمایند. همچنین آژانس مرکزی جستجو فعالیت‌های شبکه جهانی روابط خانوادگی را هماهنگ می‌کند تا ارائه مؤثرترین کمک‌های ممکن به اعضای از هم جدا افتاده خانواده‌ها تضمین شود.

آژانس مرکزی جستجو با تقویت ظرفیت شرکای خود، ترویج سازگاری و هماهنگی بین آنها و معرفی روش‌ها و رهنمودهای مفید به این شبکه جهانی، فعالیت‌های شبکه روابط خانوادگی را در سراسر جهان هدایت و حمایت می‌نماید.

جمعیت‌های ملی

جمعیت‌های ملی مسئول مدیریت فعالیت‌های بازپیوند خانواده در کشور متبوع خود هستند. این جمعیت‌ها تعیین می‌کنند که در زمان بلایای طبیعی چه اقدامی صورت گیرد، و ممکن است در زمانی که به اقدامی بین‌المللی نیاز باشد از آژانس مرکزی جستجو کمک بخواهند. جمعیت‌های ملی تا زمانی که نیاز باشد به فعالیت‌های خود ادامه می‌دهند که این زمان ممکن است تا مدت‌ها پس از پایان درگیری، بلای طبیعی و یا شرایط اضطراری ادامه یابد.

فدراسیون بین‌المللی جمعیت‌های صلیب سرخ و

هلال احمر

فدراسیون بین‌المللی، سازمان هماهنگ‌کننده فعالیت‌های بین‌المللی جمعیت‌های ملی، عملیات امدادی خود را به منظور کمک به قربانیان بلایای طبیعی اجرا می‌نماید. این سازمان سعی دارد تضمین شود که نیازهای بازپیوند خانواده در نظر گرفته شده و در طرح‌های آمادگی در برابر بلایا به اهمیت و الزام وجود خدمات بازپیوند توجه شده باشد.

دیگر سازمان‌های بشردوستانه هم در امر بازپیوند خانواده نقش دارند. دفتر کمیساریای عالی سازمان ملل در امور پناهندگان (UNHCR) و سازمان بین‌المللی مهاجرت (IOM) جزو شرکای همیشگی نهضت هستند. دیگر آژانس‌های سازمان ملل مانند یونیسف و سازمان‌های غیردولتی مانند نجات کودکان (Save the Children) نیز در موارد خاصی با نهضت همکاری می‌کنند، مثلاً در زمان کمک به کودکان بدون همراه.

بایگانی‌ها گذشته را روشن می‌کنند کسانی که در جستجوی اطلاعاتی در رابطه با سرنوشت افراد در مخاصمات گذشته هستند می‌توانند به بایگانی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ در ژنو، سوئیس مراجعه نمایند. این بایگانی، که شامل اطلاعاتی در مورد اسرای جنگی از زمان جنگ فرانسه و پروس در سال‌های ۷۱-۱۸۷۰ تا به امروز است، می‌تواند بر مبنای قواعد حاکم بر روش دسترسی به این قبیل اطلاعات، جزئیاتی را که در اختیار دارد در دسترس دیگران قرار دهد.

کمک به خانواده‌های مفقودان - یک اولویت

مخاصمات مسلحانه خانواده‌ها را از هم می‌پاشد

خانواده‌های مفقودان از عدم اطمینان در مورد آنچه که بر سر عزیزان‌شان آمده رنج بسیاری را متحمل می‌شوند، به خصوص وقتی که در زمان مخاصمات مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز کلان ناپدید شده باشند.

کسانی که نتوانند تماس مجدد خود را با خانواده برقرار کرده و یا از سرنوشت بستگان مفقود خود آگاه شوند در یک برزخ عاطفی به سر می‌برند، چرا که نمی‌دانند که پدر، برادر و یا کودک آنها مرده است یا زنده. حتی اگر شک داشته باشند که آن عضو خانواده مرده باشد، عدم اطمینان از این امر معمولاً مانع برگزاری مراسم عزای مناسبی شده و آنها نمی‌توانند تا وقتی که بفهمند چه اتفاقی افتاده به زندگی عادی خود بازگردند.

احتمال مفقود شدن مردان، چه سرباز باشند و چه غیرنظامی، بیشتر از زنان است. از آنجایی که مردان معمولاً نان‌آور خانواده هستند، ناپدید شدن آنان می‌تواند مشکلات مالی عمده‌ای را نیز برای خانواده به بار آورد.

نیازهای خانواده‌ها بسته به شرایط، تحصیلات و وضعیت اقتصادی آنان متغیر است. با این حال بیشتر خانواده‌ها اولویت‌های مشخص خود را دارند: آنان نیازمند پاسخی در رابطه با سرنوشت مفقودان خود هستند و نیز در نبود نان‌آور خود به حمایت اقتصادی احتیاج دارند.

برخی خانواده‌ها هم عدالت را اولویت خود می‌دانند. مردم براساس حقوق بین‌المللی بشردوستانه و حقوق بشر بین‌المللی حق دارند از سرنوشت بستگان مفقود خود آگاه شوند. مقامات بر مبنای این قوانین ملزم هستند تا هر چه از دست‌شان بر می‌آید را انجام داده و سرنوشت افراد مفقود را مشخص و به خانواده‌های آنان اطلاع دهند.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ تلاش دارد تا بر میزان آگاهی دولت‌ها و نظامیان بیافزاید تا بدین وسیله مسئولیت‌پذیر و پاسخگو باشند و به این ترتیب بهتر به خانواده‌ها کمک کرده و مانع ناپیدایی افراد بیشتری شوند. این سازمان از طریق فعالیت‌های خود دولت‌ها را تشویق می‌نماید تا اطلاعات لازم را به خانواده‌ها منتقل نمایند. در بسیاری از موارد، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به مقامات کمک می‌کند تا سازوکارهای لازم برای هماهنگی فعالیت‌ها و تبادل اطلاعات را ایجاد نمایند تا روشن شود که چه اتفاقی برای مفقودان افتاده و از خانواده‌های آنان حمایت شود.

دلایل اینکه اعضای خانواده‌ها در زمان مخاصمات مسلحانه و دیگر شرایط خشونت‌آمیز پراکنده و از هم جدا می‌شوند متعدد و متنوع است. علاوه بر این حقیقت که مردم در زمان فرار از منطقه درگیری به راحتی یکدیگر را گم می‌کنند، افراد ممکن است قربانی آدم‌ربایی نیز شده و یا حتی کشته شوند. متأسفانه اجساد هم اغلب به درستی تعیین هویت نمی‌شوند. همچنین مردم گاهی بدون اطلاع دادن به خانواده‌شان در مورد مکان آنها زندانی می‌شوند.

در زمان درگیری، موضع بی‌غرض و بی‌طرف کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به این سازمان امکان می‌دهد تا با موافقت طرف‌های درگیر بتواند خدمات بازپیوند خانواده را در دو سوی خط مقدم و یا مرزها ارائه دهد.

در بسیاری از کشورهایی که تحت تأثیر مخاصمات مسلحانه و خشونت هستند، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ از کسانی که از آزادی محروم شده‌اند بازدید می‌کند تا اطمینان حاصل کند که آنها با خانواده خود در تماس منظم هستند. در صورت نیاز و با هماهنگی با مقامات زندان، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ ملاقات‌های خانوادگی و مکالمات تلفنی را نیز تسهیل می‌کند و به زندانیان این امکان را می‌دهد تا پیام‌های نوشتاری‌شان را برای خانواده‌های خود ارسال کنند. تماس داشتن با بستگان می‌تواند نقش مهمی در سلامت روانی هر فرد داشته باشد. برای زندانیان در برخی کشورها، ملاقات خانوادگی جزو حمایت‌های ضروری است تا تضمین شود که غذا و کمک‌های پایه به زندانیان برسد.

Kozachenko Aleksandr/American Red Cross

Koki Marko/ICRC

مالانیا باینکو خواهر خود اوگنیا کاواکاک را از سال ۱۹۴۳، یعنی زمانی که اوگنیا توسط نازی‌ها از خانه خود واقع در مناطق روستایی اوکراین برده شد، ندیده بود. در سپتامبر ۲۰۰۸، مالانیا با صلیب سرخ اوکراین تماس گرفت به این امید که بتواند محل خواهر خود را پیدا کند، گرچه نمی‌دانست جستجوی خود را از کجا شروع کند و اینکه آیا خواهرش اصلاً زنده است یا خیر.

صلیب سرخ اوکراین با جستجو در بایگانی‌های پس از جنگ با توجه به این اطلاعات که اوگنیا در اوائل دهه ۱۹۵۰ میلادی به آمریکا رفته در نهایت درخواست مالانیا را به صلیب سرخ آمریکا فرستاد. پس از یک جدایی ۶۶ ساله (مالانیا اکنون ۹۰ ساله است)، این دو خواهر در نتیجه جستجوهای صلیب سرخ بالاخره به هم رسیدند. پسر اوگنیا گفت: «من برای مادرم خیلی خوشحالم. او تمام عمرش را سخت کار کرده، و این اتفاق در این سال‌های پیری برای او خیلی مهم است چون می‌تواند در آرامش خانواده خود را ببیند.»

البته برخی از مردم هرگز پاسخی دریافت نمی‌کنند و از این موضوع هم رنج زیادی را متحمل می‌شوند. کروژ دل کارمن دو پسر خود را در جنگ سال‌های ۱۹۹۶-۷ در کلمبیا گم کرد. او می‌گوید: «پسر بزرگم وقتی او را بردند ۲۲ سال داشت، و فقط سه ماه از تولد ۱۸ سالگی پسر دیگرم می‌گذشت. این تجربه خیلی سختی است که هرگز نمی‌شود با آن کنار آمد.» کروژ دل کارمن هرآنچه را که داشت فروخت تا بتواند فرزندان خود را پیدا کند. او درخواست‌های جستجوی زیادی را تنظیم کرد اما هیچ پاسخی دریافت نکرد. بعضی‌ها گفتند که پسرانش مرده‌اند، و اینکه یک گروه مسلح سعی داشته که آنها را استخدام کند ولی چون آنها موافقت نکرده بودند تا بروند کشته شده بودند. «من هنوز نمی‌توانم این را باور کنم چرا که هیچ مدرکی برای این حرف نیست. خودم شاهد این اتفاق نبوده‌ام پس نمی‌توانم با اطمینان بگویم که آنها مرده‌اند یا زنده. حتی نمی‌دانم آنها کجا هستند. هیچکس تا بحال با من تماس نگرفته تا بگوید که پسرش در فلان جا بوده است. هیچ خبری در دست نیست. این حالت مثل خلائی می‌ماند که هیچگاه پر نخواهد شد، و این خیلی دردناک است.»

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ همچنین سعی دارد تا مکان اعضای گم شده خانواده‌ها را پیدا کند. این امر می‌تواند شامل بازدید از زندان‌ها، بیمارستان‌ها و سردخانه‌ها و یا درخواست از مقامات برای تحقیق در این زمینه باشد. جستجوی مفقودان می‌تواند یک فرایند پیچیده باشد و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و چندین جمعیت ملی را در کشورهای مختلف درگیر نماید. این امر اغلب نیازمند تعهدی طولانی مدت است.

حقوق بین‌المللی بشردوستانه شامل چندین شرط است که بر مبنای آنها ناپدید شدن اجباری منع شده است:

- خانواده‌ها حق دارند تا از سرنوشت بستگان مفقود خود اطلاع یابند.
- طرف‌های درگیر باید به دنبال کسانی که مفقود شده‌اند گشته و به درخواست‌های جستجوی ارائه شده از طرف اعضای خانواده‌ها پاسخ بدهند.
- باید فهرست‌هایی حاوی محل و نشانه‌های گورها و نیز مشخصات کسانی که در آنها دفن شده‌اند مبادله شوند.
- طرف‌های مخاصمات مسلحانه بین‌المللی باید اطلاعات مربوط به مجروحان، بیماران، کشتی‌شکستگان، اسرای جنگی، دیگر افراد تحت حمایت که از آزادی محروم شده‌اند و اجساد را بدون هرگونه غرض ورزی و در اسرع وقت ارائه نمایند.
- رزمندگان دستگیر شده و غیرنظامیانی که در اختیار دشمن هستند مشمول احترام به حق زندگی، کرامت و حقوق فردی هستند. آنان باید در برابر اعمال خشونت‌آمیز و انتقام‌جویی محافظت شوند. آنان حق دارند تا با اعضای خانواده‌شان مکاتبه داشته و کمک‌های امدادی دریافت دارند.

بلایای طبیعی اعضای خانواده‌ها را از هم جدا می‌کند

زلزله، سونامی، گردباد، طوفان و خشکسالی همگی بلایایی هستند که مردم را وادار می‌کنند تا با عجله خانه و محل خود را ترک کنند. مردم می‌گزینند تا محل امنی را بیابند. گاهی تمامی افراد یک منطقه تخلیه می‌شوند. ممکن است مجروحان را به بیمارستان منتقل کنند بدون آنکه مکان آنها را به خانواده‌هایشان خبر دهند. اجساد هم همیشه به درستی تعیین هویت نمی‌شوند.

ممکن است راه‌های ارتباطی مسدود شده و در نتیجه مانع تماس مردم با بستگان خود در داخل یا خارج از محل سانحه گردد. خیلی‌ها با نگرانی در انتظار دریافت خبری از عزیزان خود هستند و می‌خواهند با آنها تماس داشته باشند، به خصوص آنهایی که در زمان حادثه در منزل نبوده‌اند.

علاوه بر این، در زمان بلایای طبیعی معمولاً ساختارهای محلی که مسئول رسیدگی به اجساد هستند هم تحت فشار مضاعف قرار می‌گیرند. مدیریت مناسب و تعیین هویت اجساد، خانواده‌ها را قادر می‌سازد تا از سرنوشت عزیزان خود مطلع شوند. ناتوانی در انجام این کار می‌تواند آثار منفی جدی و طولانی مدتی را بر روی سلامت روانی بازماندگان و اعضای جامعه داشته باشد. همچنین تعیین هویت صحیح اجساد اهمیت حقوقی بالایی از نظر ارث و بیمه دارد، که به نوبه خود پیامدهای ماندگاری برای بستگان به همراه دارد.

در زمان بروز بلایای طبیعی، کمک به خانواده‌هایی که تماس خود را با عزیزانشان از دست داده‌اند یکی از فعالیت‌های کلیدی جمعیت‌های ملی است. معمولاً کارهای نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر مکمل اقدامات دولت است و در راستای واکنش اضطراری و فعالیت‌های تعمیراتی و عمرانی است که توسط سازمان‌های ملی و محلی انجام می‌شوند.

به منظور برآورده کردن فوری نیاز به اخبار خانوادگی در زمان بلایا، برنامه‌ریزی دقیق بسیار مهم است. نهضت بین‌المللی کارکنان آموزش دیده‌ای دارد که قادرند به سرعت نیازهای مردم را تحلیل و به آنها پاسخ گویند.

پس از زلزله ژانویه ۲۰۱۰ که هائیتی را ویران کرد، هزاران نفر هیچ خبری از عزیزان خود نداشته و در اضطراب دائم زندگی می‌کردند.

گرچه امکان نداشت تا تعداد دقیق کسانی که از خانواده‌شان خبری نداشتند را مشخص کرد، ولی سیل درخواست‌های ارائه شده توسط خانواده‌هایی که در خارج از کشور بودند نشانگر مقیاس وسیع این مشکل بود. افراد بسیاری نمی‌دانستند که آیا بستگان‌شان زیر آوار دفن شده بودند و یا زنده بودند ولی نمی‌توانستند با آنها تماس بگیرند.

در اینجا یک تیم واکنش سریع شامل متخصصان بازپیوند خانواده وارد عمل شد.

کمتر از ۲۴ ساعت پس از زلزله، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ بخشی را در وب‌سایت روابط خانوادگی خود به هائیتی اختصاص داد. از آنجایی که کسانی که در خارج از منطقه زلزله‌زده زندگی می‌کردند نام بستگان خود را که در جستجوی آنها بودند در این وب‌سایت می‌گذاشتند، زنده بودن کسانی که در منطقه زلزله‌زده بودند به تدریج تأیید شد، چه به وسیله خود آنها شخصاً و چه به وسیله کارکنان صلیب سرخ بر اساس اطلاعات کسب شده از بیمارستان‌ها، سرپناه‌ها و دیگر اماکن. در طول دو هفته بیش از ۲۶ هزار نفر در وب‌سایت ثبت نام شدند.

کارکنان کمیته بین‌المللی صلیب سرخ پس از زلزله به منطقه رسیدند و به افراد کمک کردند تا بستگان خود را جستجو کنند. آن‌ها تلفن‌های ماهواره‌ای در اختیار مردم زلزله‌زده قرار دادند تا با بستگان خود تماس بگیرند. کلادل، یک پسر ۱۳ ساله که پس از سانحه هائیتی را ترک کرده بود، از شکستگی پایش در اثر سقوط آوار درد می‌کشید. او چنین به یاد می‌آورد: «خیلی ترسیده بودم. نمی‌دانستم مرا کجا می‌برند و یا اینکه کی دوباره مادرم را می‌بینم. اما بعدش توانستیم با تلفن با هم صحبت کنیم.»

کلادل وقتی توانست سفر کند به هائیتی بازگشت و مادرش را که بی‌صبرانه در انتظارش بود دید. مادرش خانه و بیشتر دارایی خود را از دست داده بود، ولی پسرش نزد او بازگشته بود. او در حالیکه پسرش را گرم در آغوش گرفته می‌گوید: «ما زندگی بخور و نمیری داریم، ولی با تمام اینها من خوشحال هستم چون اعضای خانواده‌ام زنده مانده‌اند و الان هم صلیب سرخ فرزندم را بازگردانده است.»

چالش مهاجرت

Kokic Marko/CRC

در دهه‌های اخیر تعداد فزاینده‌ای از مردم، کشور خود را به دلایل اجتماعی، اقتصادی و زیست‌محیطی ترک کرده‌اند. امروزه مهاجرت را می‌توان در هر بخشی از جهان مشاهده کرد.

بر خلاف کسانی که در روند یک جابجایی کلان به دلیل بلایا و یا مخاصمات مجبور به ترک خانه‌های خود شده‌اند (که اغلب در بحبوحه اختلال در روند خدمات حمل و نقل و ارتباطی است)، مهاجران معمولاً به وسائل ارتباطی دسترسی دارند. با این حال، برخی از آنها گاهی در شرایطی قرار می‌گیرند که نیاز فوری به کمک و حمایت بشردوستانه دارند.

از طرفی، سیاست‌های مهاجرتی محدود کننده هم منجر به تأسیس تعداد زیادی از مراکز و بازداشتگاه‌ها برای رسیدگی به امور مهاجران شده است. علاوه بر این، قاچاق انسان یکی از رو به رشدترین جرائم بین‌المللی است. زنانی که در جستجوی شغل خانه‌داری و یا کارگری کارخانه هستند و کسانی که قربانی قاچاق جنسی می‌شوند نیز درصد بزرگی از موج مهاجران را تشکیل می‌دهند. برای آنان این خطر وجود دارد که از خانواده خود قطع رابطه کرده و هیچ ارتباطی با جهان خارج نداشته باشند.

نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر می‌داند که برخی از مهاجران و خانواده‌های آنان آسیب‌پذیر بوده و ممکن است به خدمات بازپیوند خانواده نیاز داشته باشند.

Garcia-Burgos Marina/CRC

مدیریت اطلاعات مربوط به اجساد

مخاصمات و بلایای طبیعی می‌توانند باعث مرگ تعداد زیادی از افراد شوند. این اجساد ممکن است بدون اینکه بستگان آنها مطلع شوند به سردخانه منتقل و یا دفن شوند.

اطلاعات جمع‌آوری شده در مورد مردگان و نیز مدیریت مناسب و کرامت‌مندانه اجساد می‌تواند به پیشگیری از ناپدید شدن کشته‌شدگان انجامیده و نیز به خانواده‌های داغدار کمک کند تا با اندوه خود کنار آیند.

در هر بحران، نقش نهضت بین‌المللی در رسیدگی به بقایای انسانی مورد توافق مقامات است. این نقش می‌تواند شامل موارد زیر باشد:

- مشاوره دادن به مقامات؛
- جمع‌آوری اطلاعات مربوط به اجساد؛
- رسیدگی، ذخیره و یا دفن بقایای انسانی؛
- حمایت از خانواده‌های قربانیان.

برخی از مردم به شکل ویژه‌ای آسیب‌پذیر هستند

حمایت از کودکان

کودکانی که از اعضای بزرگسال خانواده جدا شده‌اند ممکن است دچار یک سری مشکلات شوند. این کودکان معمولاً نسبت به کودکان دیگر بیشتر در معرض خطرات روانی و جسمی بوده و ممکن است یتیم شده و یا طعمه فرزندخواندگی اجباری و غیررسمی و یا قاچاق انسان شوند.

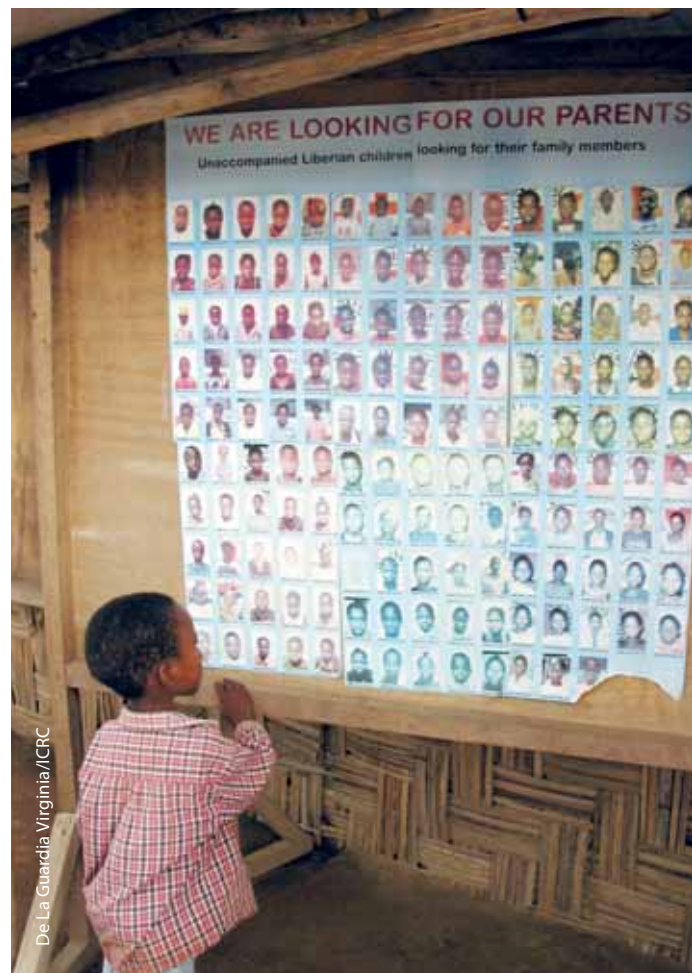
کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت‌های ملی شریک آن، نام کودکان بدون همراه را در هر کجا که پیدا شوند ثبت کرده و پرونده آنان را دنبال می‌نمایند. این سازمان‌ها هویت هر کودک را ثبت و هرگونه اطلاعاتی را که ممکن است به یافتن مکان خانواده وی کمک کند جمع‌آوری می‌کنند. در مورد کودکان خردسالی که هنوز نمی‌توانند اطلاعاتی از خود ارائه دهند، گاهی عکس تنها راه شناسایی آنها و کمک برای بازگرداندن آنان نزد خانواده یا بستگان است.

اطلاعات جمع‌آوری شده از طریق شبکه روابط خانوادگی و در صورت امکان، در رسانه‌های محلی پخش می‌شود. عکس‌ها هم اغلب در دفاتر صلیب سرخ و یا در بازارهای شلوغ به نمایش درمی‌آیند.

کارکنان صلیب سرخ و هلال احمر نیز به شهرها و روستاهای این کودکان سر می‌زنند تا بلکه خانواده‌های آنان را پیدا کرده و یا اینکه با مقامات و یا کسانی که ممکن است اطلاعات مفیدی داشته باشند تماس بگیرند.

شاکورو یکی از صدها کودکی است که در زمان جنگ در شرق کنگو در سال ۲۰۰۸ خانواده خود را گم کرد. گمان می‌رفت که او هم مانند بسیاری دیگر کشته شده باشد. خاله شاکورو می‌گوید: «ما شنیده بودیم که مردان مسلح کودکان را با خود می‌بردند تا باربر آنان باشند. برخی از کودکان بازگشتند. به ما گفته شده بود که بقیه مرده‌اند. ما نمی‌دانستیم که آیا کودکانمان روزی باز خواهند گشت یا نه.» شش ماه بعد از قطع ارتباط شاکورو با خانواده‌اش کمیته بین‌المللی صلیب سرخ وی را در شهر پنی یافت، سپس محل زندگی خاله و دایی او را پیدا کرد و از آنها پرسید که آیا مایل به قبول وی در خانه خود هستند. آنها هم با خوشحالی پذیرفتند. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ شاکورو را به روستای خاله‌اش برد. خاله پس از آنکه او را در آغوش کشید گفت: «ما امید می‌داشتیم و فکر می‌کردیم که او مرده است، ولی الان من خیلی خوشحال هستم.»

در شرایط اضطراری، برخی از مردم به طور ویژه‌ای آسیب‌پذیر هستند. این افراد کسانی هستند که به حمایت خانواده، مقامات و یا دیگران وابسته می‌باشند. این افراد به خصوص در معرض خطر جدایی از خانواده‌ها و یا کسانی هستند که از آنان مراقبت می‌کنند. مثال‌هایی از افرادی با آسیب‌پذیری ویژه عبارتند از کودکان بدون همراه، سالمندان، بیماران و زندانیان.

«چیزی که هیچگاه فراموش نخواهم کرد اولین پیام صلیب سرخی بود که با دست خط خانواده و نقاشی‌های کودکانم دریافت کردم. اشک از چشمانم جاری بود. نمی‌توانستم باور کنم که نامه آنها را در دست دارم.»

سامی الحاج، یک روزنامه‌نگار تلویزیون عربی الجزیره که برای حدود شش سال در گوانتانامو زندانی بود.

یا مرزها عبور کنند. در این حالت، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ این ملاقات‌ها را در هماهنگی با مقامات زندان و در بیشتر موارد جمعیت ملی مربوطه تسهیل می‌نماید.

برادر لعل پادشاه که به جنوب شرقی افغانستان رفته بود تا در مراسم ترحیم یکی از آشنایان شرکت کند، هرگز به خانه باز نگشت. چهار ماه پس از رفتن وی، کمیته بین‌المللی صلیب سرخ یک پیام صلیب سرخ را به لعل پادشاه رساند. این نامه‌ای دست‌نویس بود که برادرش نوشته بود و به او خبر می‌داد که زنده و سالم است و در پایگاه هوایی بگرام نگهداری می‌شود. لعل گفت: «روزی که نامه را دریافت کردم خیالم آسوده شد و خدا را شکر کردم که برادرم زنده است.» او جواب نامه را داد و از آن پس به کمک کمیته بین‌المللی صلیب سرخ مکاتبات منظمی با برادر خود داشت. بعدتر او از یک تلفن تصویری از دفتر این سازمان در کابل استفاده کرد تا با برادرش ارتباط برقرار کند. «خیلی عالی بود که پس از دو سال برای اولین بار توانستم برادرم را ببینم، گرچه در صفحه تلویزیون.»

زندانیان و خانواده‌های آنان به خبر داشتن از یکدیگر نیاز دارند

هر ساله کمیته بین‌المللی صلیب سرخ از حدود نیم میلیون زندانی در بیش از ۷۰ کشور جهان بازدید می‌کند.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ سعی در نظارت بر شرایط زندان و بهبود آن دارد تا اطمینان حاصل شود که با زندانیان به روشی کرامت‌مندانه رفتار می‌شود و حقوق بنیادین آنان رعایت می‌شود. بازدیدهای منظم از زندان‌ها به کمیته بین‌المللی صلیب سرخ امکان می‌دهد تا سلامت زندانیان را زیر نظر داشته و از مکان آنها مطلع باشد و همچنین توصیه‌های لازم را در مورد چگونگی بهسازی شرایط و نحوه رفتار با آنان به مقامات زندان ارائه دهد.

بر اساس تعدادی از اسناد حقوق بین‌الملل، حق ملاقات با اعضای خانواده و نیز برقراری ارتباط با بستگان بخشی از حقوق بنیادین زندانیان محسوب می‌شوند. کمیته بین‌المللی صلیب سرخ همواره سعی دارد اطمینان حاصل کند که زندانیان تماس خود را با خانواده‌شان برقرار و حفظ نمایند. برای هزاران زندانی و خانواده آنان، پیام‌های صلیب سرخ ابزار مهمی برای حفظ تماس منظم هستند. این پیام‌ها شانس تبادل اخبار خانوادگی و شخصی را فراهم می‌آورند که به نوبه خود موجب تسکین احساس تنهایی و عدم اطمینان می‌شوند.

مبادله پیام‌های صلیب سرخ بین زندانیان و خانواده‌های آنان یک تعهد لجستیکی بزرگ است، چرا که تعدادی از دفاتر کمیته بین‌المللی صلیب سرخ و جمعیت‌های ملی صلیب سرخ و هلال احمر را درگیر می‌نماید. هر پیام به شکل دستی به نشانی مربوطه برده می‌شود. البته با توجه به محدودیت‌های موجود، جمع‌آوری و توزیع پیام‌ها می‌تواند یک روند زمان‌بر باشد.

یک راه دیگر برای ارتباط زندانیان و خانواده‌های آنان می‌تواند استفاده از پیام‌های صوتی و تصویری باشد. ارتباط تصویری به زندانی امکان می‌دهد تا عزیزان خود را دیده و با آنان حرف بزنند. این سیستم به خصوص در افغانستان و در زمانی که ملاقات‌های خانوادگی مشکل شده بود کارآمد بود.

ملاقات خانوادگی در زندان می‌تواند توسط کمیته بین‌المللی صلیب سرخ سازماندهی شود، به خصوص اگر زندان مربوطه دور از خانه فرد زندانی باشد سفر خیلی گران تمام شود و یا اعضای خانواده مجبور باشند برای ملاقات از خطوط مقدم

طیفی از ابزار برای برقراری ارتباط بین مردم

درک کردن و احترام گذاردن

رهیافتی یکپارچه

بازپیوند خانوادگی موفق، نیازمند تماس نزدیک با افراد مرتبط است. معمولاً همواره لازم است تا درک کاملی از شرایط و عواملی که بر ایمنی و سلامت آنان تأثیر دارند ایجاد شود، و به زخم‌های جسمی و روحی عمیقی که در اثر جدایی و ناپیدایی بر جان مردم ایجاد شده توجه شود.

ضروری است که در سراسر نهضت بین‌المللی، مهارت‌ها و رویکردهای مشابهی به کار رود تا این خدمات تا حد امکان در سراسر جهان به شکلی همگون و مؤثر ارائه شود. برای رسیدن به این هدف، آژانس مرکزی جستجوی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ فعالیت‌های بین‌المللی را هماهنگ و به جمعیت‌های ملی مشاوره می‌دهد.

حفاظت از داده‌های فردی

در تمامی شرایط، احتیاط لازم در زمان استفاده از اطلاعات فردی به کار می‌رود. این اطلاعات با موافقت و رضایت فرد مربوطه جمع‌آوری می‌شوند. ایمنی فرد اولویت اول است و از اطلاعاتی که ممکن باشد صدمه‌ای به فرد وارد کند استفاده نشده و از انتشار آن خودداری می‌شود.

کارکنان و داوطلبانی که جزئیات شخصی افراد را در اختیار دارند از قواعد و اصول حقوق بین‌الملل و قوانین ملی مربوط به حفاظت از اطلاعات تبعیت می‌کنند. دسترسی به پایگاه‌های داده‌هایی که حاوی اطلاعات فردی هستند محدود است و انتقال داده‌های حساس در شبکه روابط خانوادگی به شکلی ایمن انجام می‌شود.

شرایط مختلف با هم متفاوت هستند پس ضروری است که مناسب‌ترین ابزار و رویکردها برای برقراری مجدد ارتباط بین کسانی که از هم جدا شده‌اند به کار روند.

www.familylinks.icrc.org

وب‌سایت روابط خانوادگی کمیته بین‌المللی صلیب سرخ به مردم کمک می‌کند تا تماس خود را دوباره با هم برقرار کنند. این وب‌سایت عمومی که استفاده از آن هم آسان است ابزاری ارزشمند برای کسانی است که تحت تأثیر مخاصمات و بلایای طبیعی هستند، و اغلب چشم‌انتظار خبری از اعضای خانواده‌شان می‌باشند. کسانی که در خارج از محدوده مربوطه زندگی می‌کنند می‌توانند نام بستگانی را که در جستجوی آنها هستند در این وب‌سایت وارد کنند. سپس به تدریج اطلاعات کسانی که زنده بودن آنان تأیید می‌شود در وب‌سایت ظاهر می‌شود. این وب‌سایت همچنین به کاربران امکان می‌دهد تا اطلاعات مربوط به کسانی را که در جستجوی آنها هستند کسب یا مبادله نمایند و یا اطلاعات مربوط به سلامت آنها را منتقل کنند.

برخلاف دیگر رسانه‌ها، وب‌سایت روابط خانوادگی در سراسر جهان در دسترس است و داده‌ها را می‌توان به طور منظم در آن به روز رسانی کرد. این اطلاعات محرمانه نبوده و می‌شود آنها را در اختیار هر شخصی در هر کجای جهان که به اینترنت دسترسی داشته باشد قرار داد.

تلفن اعضای خانواده‌ها را به هم می‌رساند

استفاده از تلفن معمولاً مستقیم‌ترین و سریع‌ترین ابزار بازپیوند خانواده به منظور اطمینان بخشیدن به خانواده‌هاست.

در استان خیبر پختون‌خواه در پاکستان (قبلاً به نام استان مرز شمال غربی)، صدها هزار نفر در سال ۲۰۰۹ از خانه‌های خود متواری شده و در اردوگاه‌ها و یا نزد جوامع محلی میزبان زندگی می‌کردند. ارتباطات مشکل بود، در نتیجه هر گونه خبری ارزشمند بود.

با درک نیاز جدی به برقراری ارتباط، هلال احمر پاکستان و کمیته بین‌المللی صلیب سرخ خدمات تلفن مجانی ارائه کردند. بیش از ۶ هزار تماس تلفنی بین افراد بی‌خانمان و خانواده‌های آنان برقرار شد.

محمد رسول وقتی که در نهایت توانست صدای پسرش را بشنود به گریه افتاد. پسرش خانه را بیش از یک ماه پیش به همراه هشت عضو دیگر خانواده ترک کرده بود. محمد رسول وقتی که فهمید پسرش، همسرش و بقیه اعضای خانواده در صحت و سلامت هستند به حدی خوشحال شد که زبانش بند آمد. پس از پایان تماس آهسته گفت: «آنها زنده هستند!»

درخواست‌های جستجو

درخواست جستجو در واقع درخواستی رسمی از طرف خانواده فرد مفقود است. روند جستجویی که با درخواست جستجو آغاز می‌شود می‌تواند شکل‌های مختلفی داشته باشد، شامل انطباق و مقابله اطلاعات، بازدید از جوامع محلی، بیمارستان‌ها و سردخانه‌ها و استعلام از مقامات. هرگونه اطلاعاتی که جمع‌آوری شود در اختیار خانواده قرار می‌گیرد و در صورت امکان برای برقراری مجدد تماس به کار می‌رود.

در پی زلزله‌ای که در ژانویه ۲۰۱۰ هائیتی را لرزاند، ایستگاه‌های رادیویی محلی به طور منظم پیام‌هایی را برای راهنمایی مردم برای جستجوی بستگانشان پخش می‌کردند:

«گوش کنید دوستان، در اینجا پیامی داریم از طرف کمیته بین‌المللی صلیب سرخ.

آیا در جستجوی یکی از اعضای خانواده خود هستید؟

آیا می‌خواهید به خانواده خود اطلاع دهید که زنده هستید؟

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ خدمات مجانی جستجو را در اینترنت راه‌اندازی کرده است.

شما می‌توانید نام خود و اعضای خانواده‌تان را در این آدرس وارد کنید: www.icrc.org

اگر به اینترنت دسترسی ندارید می‌توانید به دفتر صلیب سرخ هائیتی به نشانی زیر مراجعه کنید:

1, angle rue Muguet et Route de Desprez

فراموش نکنید!

چه می‌خواهید دیگران بفهمند که شما زنده هستید، و چه در جستجوی

یکی از اعضای خانواده خود هستید: باید ثبت نام کنید!

شما باید نام فرد مورد نظر و نام خود را به دقت وارد کنید.

هر چه افراد بیشتری نام خود و بستگان خود را ثبت کنند، احتمال پیدا کردن همدیگر بیشتر می‌شود.»

پیامی از طرف کمیته بین‌المللی صلیب سرخ با حمایت صلیب سرخ هائیتی.

پیام‌های صلیب سرخ

پیام‌های صلیب سرخ پیام‌های کتبی و کوتاهی هستند که به کسانی که از عزیزان خود جدا شده‌اند امکان می‌دهند تا اخبار خانوادگی و شخصی را مبادله کنند.

برای ما اونمار، یک پیام صلیب سرخ توانست آرامش خاطر را به ارمغان آورد. این زن در زمان طوفان میانمار در ۲۰۰۸ همه چیز خود را از دست داده بود. روستایش تا حد زیادی تخریب شده بود و گرچه تمام اعضای خانواده خودش نجات یافته بودند، ولی تماسش با خواهرش در یانگون قطع شده بود.

ما اونمار و خانواده‌اش به صومعه‌ای در موایی پناه بردند. در آنجا جمعیت صلیب سرخ میانمار این فرصت را برای وی فراهم کرد تا یک پیام صلیب سرخ بنویسد و آنها آن را به دست خواهرش برسانند. در همین حال، خواهر او هم به شدت نگران ما اونمار بود چرا که سه هفته بود خبری از او نداشت. وقتی خواهرزاده ما اونمار پیام مادرش را دریافت کرد گفت: «مادرم خیلی خوشحال می‌شود. خود طوفان مشکلات زیادی را برای ما به بار آورد ولی خبر نداشتن از اینکه چه بر سر خاله‌ام آمده وضع را باز هم بدتر کرده بود.»

کمیته بین المللی صلیب سرخ

International Committee of the Red Cross

تهران، الهیه، خیابان شهید شریفی منش، بن بست آذر،

جنب بیمارستان اختر، پلاک ۴

تلفن: ۲۲۶۴۵۸۲۱-۴ / فکس: ۲۲۶۰۰۵۳۴

وب سایت: www.icrc.org

ایمیل: teh_tehran@icrc.org

© کمیته بین المللی صلیب سرخ

عکس روی جلد: Kokic Marko/ICRC

ICRC

مأموریت

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ سازمانی بی‌غرض، بی‌طرف و مستقل است که رسالت صرفاً بشردوستانه آن حمایت از جان و کرامت قربانیان درگیری‌های مسلحانه و دیگر شرایط خشونت آمیز و امدادرسانی به آنهاست.

همچنین کمیته بین‌المللی صلیب سرخ تلاش می‌کند با ارتقا و ترویج حقوق بشردوستانه و اصول جهانی انسانی از درد و رنج انسان‌ها جلوگیری کند.

کمیته بین‌المللی صلیب سرخ که در سال ۱۸۶۳ میلادی (۱۲۴۲ ه.ش.) پایه‌گذاری شده، منشأ کنوانسیون‌های ژنو و نهضت بین‌المللی صلیب سرخ و هلال احمر است. این سازمان، هدایت و هماهنگی فعالیت‌های بین‌المللی نهضت در هنگام جنگ و دیگر شرایط خشونت آمیز را برعهده دارد.

